

מסורת הש"ס

(א) שבת קאי. ע"ש מנחות ו. ע"ש. (ב) שבת עה. קב. קאי: קח. קב. קל. קמ. סוכה לג: מנחות ו. כ"ה. לג. (ג) נלקמן. לג. שבת קאי: (ד) שבת עד: [ומתפלה בשבת מ"י ה"ג, (ה) ומתפלה דפרה ספ"ב ע"ש, (ו) וחולין קל. (ז) ולשיל יד. חולין קל. (ח) ערכין כט. תמורה כ: וט"ג. (ט) ערכין ט. מעילה ד"ז. (י) כ"ל אפי. (יא) ז"ק מ"ו. (יב) כנ"ה: ק. (יג) שמונה שרשים. (יד) שפירמי ז"ק. (טו) שני שפירמי ז"ק. (טז) הפק ז"ק. (יז) לנשה ז"ק. (יח) שבת קאי: (יט) ז"ק. (כ) ז"ל הפק. (כא) שם וזמא (כב) ואלא שפירמי ז"ק. (כג) וזין ז"ק.

תורה אור השלם

1. קל הכבוד אשר יקל בבקרך ויבצאך חזקך תקדש לוי אלהיך לא תעבר בבור שורך ולא תגמ בבור צאנך. דברים טו ט

הגהות הב"ח

(א) גמ' והלכה איסורא דרבנן שאני כלי' ומתנא אלא דמחק: (ב) ר"י ד"ה דמחק: (ג) ר"י ד"ה דקדשו בזה הית' אלא דקדשי בדיק יש לה דהא:

גליון הש"ס

גמ' והתניא שתי שערות. עיין פ"ב מ"ה דפרה: תוס' ד"ה דהוה וכו' אין לומר מלאכה שאין צריכה לגופה. עיין שם דף ע"ז מ"ז תוספות ד"ה שם: ד"ה גזוז וכו' ויבטלמי רישא וכו' עיין לקמן דף נד ע"א תוספות ד"ה אליהם:

מוסף רש"י

מסוכריא דנייטא. סמיכת נקב גיגית שנומלן הסבר דרך הנקב וסמיכת איתו כנלל' גגית (כתובות ו) מפני שאין נקב שזה (שבת קי"א). אסור להדוקיה. נקב משום סמיכה ואפי"ל דלא קא מתיין למחוט (שם). בפסוק רישיה ולא ימות. חלומר חמורן רלס כהנה וזו כשתם ואפי"ל שמתן. דכין דלי אפער שלל תמות מתמדין משכי ליה, וכי אמתיך דבר שאין מתכוין מותר כגון הכי דאפער ליה בלא איסור, כגון גורר דלס טיט וכל אפסל ויגבל שאין יתכוין לגשת חרין, וכלל דלחלל לגיזה דלגמל עבד חרין, כיון דלא מתכוין להכי ואפער לגיזה בלא חרין, וכן עבד מן חרין דהוי מלאכה גמורה לא מתייב, אלל הכי דרש עבד מודה (שם לג). מתני בלא ושמאלל בלא אומותס האומותס משום, אלל הס עלמס מלקין כה (שבת קי"א). התולש את הבגד. טלה גדולה מן כף העץ (שם). והדקדמו. נלחר שכלו חותך רלשו שהוא דק ורלוי להניחו ככר וכסת (שם). והמורטו. לל ונני שהא ומלעל עבדו מכלן ומכלן ומלעל הקנה וטמן השער ככר וכסת (שם). שחילונו על שוה פרטיה מחולל. דלון אומלל להקדש דכתיב [ויקרא כ] אש לא אחי, ואשמעינן שמואל דכי הכי דלמענין מחוללה למענין נמי מתייבן מנקב (קדמוני י"א) ועתה נמי לילכ למינר כהו דמלן טעה (ב"ב ו).

מוסר. י' משום דטעמא שאין מתכוין הוא: **מסוכריא דנייטא.** בראש של חבית שכורכין סביביתה נעורת יא' ומטלגית כדי שסתמו הנקב יפה: **אסור להדוקיה.** בתוך החבית ככה משום סמיכה ואפי"ג דלינו מתכוין לשום סמיכה אסור אפי' לר"ש דלמר במסכת שבת (דף מא):

וכיון דמהדק לה לא אפשר לה בלא סמיכה לכל לפנות את השער אפשר בלא תלישה: **הלכה כר' יהודה.** אלמל ס"ל לרב דבר שאין מתכוין אסור: בלא גברי. בלא רב חייל ורב חנן: וסולל לאו היינו גוזז. להכי אמר רב הלכה כר' יוסי בצבור: בלאחר יד. דאין דרך לתלוש צמר אלל לגזוז: **הפולש את הכנף.** שתולש נוטה גדולה מן כנף העוף: וסקוטרו. ללחר שתלשו קטס רלשו: והמורטו. שמחליקה מן הדקדין ומורט מן הקנה יא' השער: גוזז וממחק וממחק מלרבעים אבות מלאכות יא' במסכת שבת (דף ע"ג). ממחק מחליק: דהיינו אורחיה. שדרך נוטה עוף יא' לתלוש ולל לגזוז: **מדרב ס"ל דרבי יוסי.** לגבי צבור דתולש לאו היינו גוזז: ר' יוסי נמי סבר לה דרב דבר שאין מתכוין אסור: ה"ג עיקרן מאדים ורלשן משחיר. וכן בתוספ' דמס' פרה (פ"ב ד"ד): גוזז. אלל הרלש שנשחיר במספרים ומשייר מן המאדים ואלין ואינו מושש משום גיזה בקדשים אלמל משום דאין מתכוין לשום גיזה אלל לתקן שרי. שמי שערות שכולן שערות פוסלות צפרה לגמרי אלל עיקרן מאדים ורלשן משחיר אפשר בתקנה: דלאו כה גיזה. שאין לפירות צמר הלך לא אסירא בגיזה: לא סעבוד ולא סגוז. וי"ו מוסף על ענין רלשון וליגזה שניהם זה מזה: **דקדשי דנק פלימה היל.** (שם ו) ויש (לה) דהא אינה קריבה למזבח הלך מותרת בגיזה: דלא שניחא. ומילמל דלא שכיחא לא גזרי יא' רבנן: **דמיס יקרים.** ואין דמיה כל כך מזומנים לחללה עליהן: לקופין. לזורך הקופין: לפסתלה. קלמר והלי וכן תולש קאי דרי הכי דמותר לתלוש לזורך השמיטה דהא פשיטא ל' דרישא לתתלה קלמר הכי נמי יא' לראות מקום המום או דיעד קלמר והלי וכן אלל זיוזיו קאי והכי קלמר וכן מי שתלש את השער לראות את מקום המום נמי לא זיוזיו ממקומו: **המסוכך כחון.** ובחון היה מום: **דשמיטתו מוכסה עליו.** דלאו לגיזה איכיון: אלל לאו אפולל. ולתתלה קלמר: **מתנ' מסי.** אלל הזמר בהגהה לכהן: וחכמים

תנינא וכן התולש את השער לראות מקום מום מאי וכן אילימא שלא י' זיוזיו את מקומו השתא ומה שוחט דשחיטתו מוכחת עליו י' לא זיוזיו לראות מקום מום מיבעיא אלא לאו אתולש שמע מינה לתתלה ש"מ: **מתנ' שער בכור בעל מום שנשר והניחו בחלון ואחר כך שחטו עקביא בן מהללאל מתיר וחכמים**

לזורך תיקון שמיטה דאין זה חשוב גוזז ומיהו אין פ' זה נראה כלל דכלל ענין יכול להקשות צין הוי טעמיה משום דבר שאין מתכוין מותר צין הוי טעמיה משום דמולש לאו היינו גוזז: **שער' בכור בע' מום שנשר כו'.** כולה הך שמעמא מוכחא דגימא פסולי המוקדשין שרי מדאורייתא ואפי' רבנן דאסרי מפרש בגמ' גזירה דלמל אחי ללשהיה והא דדרשני לליל (דף ו) תוצא פלל גיזה היינו מוצא ולא תגוז יא' ומימה לרבי דלמרי' צפרק שני דמולין (דף ו): גבי עלל האלך שפסטי כמים ההוא למשיך דמן של פסול ואלל דמקדשים יא' הוא דלמח דמי' והואיל ואסרי בגיזה ועבודה דמן נמי ליבעי קצורה קלל משמע ל' והכי מיסך אדעמיך ללסור דמן יא' (שם). צהנאלל משום דלסרי בגיזה ועבודה הא אפי' הגיזה עלמה מותרת וכ"ת הא דשריא מדאורייתא היינו צנשר אלל גוזז דמתכוין אסור יא' חדא דמתכוין דדס כנשר גיזה ועוד אפילו

הלוקח בהמה פרק שלישי בבורות

כה.

מסוכריא דנייטא. פירשנו צפ"ק דכמוצות (ד' ו. ד"ה הא) ובסוף יא' (כל כתבי) (שבת קאי. ד"ה הא): **דההוה ליה עוקר דבר מגידולו בלאחר יד.** אין ללמוד מכאן שיהא מותר לתלוש יא' נוטה מזאחר של עוף כדי לשחוט צי"ט דהא לעיל פ' פרים דהא דשרי א הכא משום שאין מתכוין וללשון יא' נמי שפירש דלפי' במתכוין יא' צנוטה לא הוי כלאחר יד דקדמני צסמון צתולש אל (ש) העוף ואפי"ג דאין לריך כלא' י' נוטה והוי מלאכה שאינה צריכה לגופה י' אין ללמוד מלאכה שאינה צריכה לגופה מכללחר יד: **ואמר ר"י** גן חייב משום גוזז. מימה מה הוא מקשה אפי"ג דלענין צכור לא מחייב ציה משום לא תגוז לענין שבת יש לחייב משום מולדה דגוזז כלל חוק דבר מגידולו צצולי חיים כמו פ' עוקר (דף ע"ג). והיטוי ידו למעי צהמה ודיללל עובר צצמעה יא' לענין שבת יא' (מ"ב) ובמוקדשין לא מחייב משום גוזז יא' וכן קיטוף חייב צצבת משום מולדה דקולר וכן תולש מן המחובר אפי"ג דקיטוף לענין קריעה קודם לעומר לא מחייב (פסחים יא). ולענין לקט צפ' רלשתי גזוז (חולין קל). ואי הוה מפרשין הכא דפרין אהא יא' דלמרינן דתולש חשוד כלאחר יד הוה ניחא דמימי רלזיה מהכא דלא כלאחר יד יא' ואין הלשון משמע כן מדקלמר ותולש לאו היינו גוזז והא תניא תתולש אל יא' העוף כן משמע דפרין אהא דלמרינן דהיינו גוזז לא היינו גוזז: **מדרב סבר לה** ר' יוסי במשולם ר' יוסי סבר לה כרב. דלמר דבר שאין מתכוין אסור שאס היה סוכר דדבר שאין מתכוין מותר מנח ליה לרב שיהא הלכה כמותו משום דתולש לאו היינו כחון וללמל כי שרי ר' יוסי קלמס דבר שאין מתכוין מותר ותולש היינו גוזז אלל קיס ליה לרב יא' (משום) דלית ליה לר' יוסי דבר שאין מתכוין אסור:

עיקרן משחיר ורלשן מאדים. כך היה כמוצ דספרים ויש לפרש דנקט רלשן מאדים לרצותא פ' אפי"ג שכולה אדומה מצדון טעניה גזיזה וקובט' יא' גרים איפול ממוך מוספתא דפרה: גוזז במספרים ואינו חושש. כלומר אפי' יגוזז משלר השערות יא' בלא מתכוין אף אלו עלממ א' יגוזז יומר מן הזורך לגירכת הקונטר' י' רלשן משחיר יא' והיה מדקדק דקסבר דבר שאין מתכוין מותר פ' קובט' יא' דדייק מנח דשרי מותר דאין מתכוין לשום גזיזה אלל לתקן צעלמל דכיון דכיונה גוזז במספרים יא' ויש ליישז לפי' הקונטרס דהכי פריך וסבר ר' יוסי צן המשולם דבר שאין מתכוין אסור ושרי מנעס דתולש לאו היינו גוזז לא שמתקן גבי פרה דלפי' במספרים דהוי גוזז יא' משום דעושה כדי להכשיר הפרה שרי גבי צכור נמי הוה ליה למישרי ככל ענין כיון דעושה לזורך תיקון שמיטה דאין זה חשוב גוזז ומיהו אין פ' זה נראה כלל דכלל ענין יכול להקשות צין הוי טעמיה משום דבר שאין מתכוין מותר צין הוי טעמיה משום דמולש לאו היינו גוזז: **שער' בכור בע' מום שנשר כו'.** כולה הך שמעמא מוכחא דגימא פסולי המוקדשין שרי מדאורייתא ואפי' רבנן דאסרי מפרש בגמ' גזירה דלמל אחי ללשהיה והא דדרשני לליל (דף ו) תוצא פלל גיזה היינו מוצא ולא תגוז יא' ומימה לרבי דלמרי' צפרק שני דמולין (דף ו): גבי עלל האלך שפסטי כמים ההוא למשיך דמן של פסול ואלל דמקדשים יא' הוא דלמח דמי' והואיל ואסרי בגיזה ועבודה דמן נמי ליבעי קצורה קלל משמע ל' והכי מיסך אדעמיך ללסור דמן יא' (שם). צהנאלל משום דלסרי בגיזה ועבודה הא אפי' הגיזה עלמה מותרת וכ"ת הא דשריא מדאורייתא היינו צנשר אלל גוזז דמתכוין אסור יא' חדא דמתכוין דדס כנשר גיזה ועוד אפילו

עין משפט גזר מצוה

א [טוע' א"ת ש' ס' סעי' יא']
ל' ב מיי פ"ח מהלכות שבת הלכה י'
לח ג מיי פ"ח שם הלכה י'
ל' ד מיי שם הלכה ו'
ב' ה מיי פ"ח מהלכות פרה הלכה ג'
בא ד מיי פ"ח מהל' מעילה הל' א סמנ עשין קמנ טוע"י ד' סומן שח ססוף ה:
בב ד מיי שם הלכה י':
בג ח מיי פ"ח מהלכות פרה ערכין הלכה ח:
בד ט טוע"י י"ד סומן שח ססוף ג:
בה י מיי פ"ח מהל' מעילה הלכה י' טוע"י שט':

שיטה מקובצת

א' ר' שיימי בר חיאי משימה ורובית אשרי המבקש: ב' היא ולא והתניא: ג' שיכחא ונקריאה ולפקה: ד' שמואל. ע"י בתוס' לקמן (דף כ' ע"א): א' אמר איבעית אימא כי איתרבי אלא לגיזא וכו' הוא דאיתרבי אי בעית: ו' וכן התולש את השער לראות מקום מום: ז' כשתחלה ס"א ואתולש קאי או דיעבר ואלא זיוזיו קאי: ח' שלא זיוזיו ושהא: ט' עליו אבות לא: י' מותר דטעמא משום שאין: יא' נעורת של פסתן ומטלגית כרי שיסתמו פי תנאי: יב' הקנה את השער: יג' על מלאכות חסר אחת: יד' עוף לתולש לה: טו' היא קדושת בדיק הבית שן לה: טז' לא גזרי ביה רבנן: יז' נמי תולש לראות: יח' ובסוף שמונה שריצים: יט' על לתולש הגזירה צנזאר: כ' הכי רב משום אתא א' נמחק: כא' במתכוין שרי היינו בצמח אבל בגזירה: כב' נתן התנא דהיינו אורחיה ואפי"ל ר"ל תולש חייב: כג' משמיה חייב לענין: כד' וכן. ס"א וכל קיטוף: כה' אהא דאמר דתולש: כו' די הוה ואין: כז' את הכנף כן: כח' ששום מקום דאית: כט' לרבותא דאפי"ג אלל וקונטרס הגיזה איכסא: לו' השערות עממן בלא מתכוין או אלו עצמו: למ' משחיר ומהו מדרקין: לז' לתקן ואין זה דומה לשאר לשון אין מתכוין דעלמל דכיון: לו' גוזז גמור לא חייב גוזז משום כי הוה לו למשור: לו' תגוז אבל צבר גזוז שריא הגיזה: לו' המוקדשין כהנאה הוא: לו' דמן כהנאה: לו' אסור פיראין חרוא דבהא לא מתרצה בתלישה שוחט בשביל הדם אלא להחירי הבשר לכתחלה דמתכוין:

רבינו גרשום

ומי אמר רב הכי. דדבר שאין מתכוין מותר: מסוכריא דנייטא. סקל של צמיד תבית: אסור להדוקיה. לטחומה משום חסיטה: אפילו לרבי שמתן. דאמר דבר שאין מתכוין מותר מודה דאסור: אמר רב הלכה כרבי יהודה. דאמר דבר שאין מתכוין אסור: כלאחר יד. כלומר שלא לשום עקירה אלא לצורך שיטתה דאין דרכו בעקירה אלא בגזירה: את התנא. של עוף הגזירה: וקוטמו. כמו קוטמו לשיטת: והמורטו. הגזירה מקנה שלה: חייב משום דהתולדה דגוזז הוא: דהיינו אורחיה דכנף בתלישה אבל תלישה דצמר לא היינו אורחיה ולא

ומי אמר רב הכי. דדבר שאין מתכוין מותר: מסוכריא דנייטא. סקל של צמיד תבית: אסור להדוקיה. לטחומה משום חסיטה: אפילו לרבי שמתן. דאמר דבר שאין מתכוין מותר מודה דאסור: אמר רב הלכה כרבי יהודה. דאמר דבר שאין מתכוין אסור: כלאחר יד. כלומר שלא לשום עקירה אלא לצורך שיטתה דאין דרכו בעקירה אלא בגזירה: את התנא. של עוף הגזירה: וקוטמו. כמו קוטמו לשיטת: והמורטו. הגזירה מקנה שלה: חייב משום דהתולדה דגוזז הוא: דהיינו אורחיה דכנף בתלישה אבל תלישה דצמר לא היינו אורחיה ולא

ואח"כ שחטו במומו עקביא בן מהללאל מתיר. דכי היכי דשחיטה מתרת הכל בשור ועור וצמר שעליו הכי נמי מתרת זה שנשר:

^{[א] כדמתן גיגית פרה ג' (ב) דרבי בגמ' ואפי"כ אימתיך שור לגיזא וכו' ועי' בשיטה אור' ה'}